

Globalni forum HESI 2024

Prihodnost visokošolskega izobraževanja za trajnostni razvoj

15. julij 2024, 15.00-18.00, konferenčna soba 1, UNHQ, New York

Povzetek

Vsebina

Ozadje.....	2
Ključna sporočila in akcijske točke	2
Seje.....	5
Začetni segment.....	5
Session 1 - Inovativne visokošolske pobude za trajnostni razvoj.....	6
2. zasedanje - panel z več zainteresiranimi stranmi: Prihodnost visokega šolstva 8.....	
3. zasedanje - Pogledi vlad na vlogo visokega šolstva pri oblikovanju trajnostnega razvoja	11

Ozadje

Pobuda za trajnost visokošolskega izobraževanja (Higher Education Sustainability Initiative - HESI) je partnerstvo med več subjekti Združenih narodov in visokošolsko skupnostjo. Za obdobje 2024-2025 pobudi predsedujejo Oddelek ZN za ekonomske in socialne zadeve, Univerza ZN, UNESCO IESALC in združenje Sulitest.

HESI vsako leto organizira svetovni forum kot poseben dogodek političnega foruma na visoki ravni o trajnostnem razvoju (HLPF), ki je glavna platforma ZN za spremljanje in pregled Agende 2030 za trajnostni razvoj. Forum poudarja ključno vlogo visokega šolstva pri doseganju trajnostnega razvoja.

Globalni forum HESI 2024 je potekal 15. julija 2024 na temo "*Prihodnost visokega šolstva za trajnostni razvoj*", na njem pa so sodelovali:

- Spoznanja vodilnih strokovnjakov in mislecev o visokošolskem izobraževanju za trajnostni razvoj.
- predstavitve navdihujočih pobud sistema ZN, akcijskih skupin HESI in drugih ključnih zainteresiranih strani.
- Razprava več zainteresiranih strani o presečišču izobraževanja, inovacij in trajnosti s poudarkom na vplivu umetne inteligence in drugih nastajajočih tehnologij v luči zaskrbljenosti zaradi počasnega napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja.
- Klepet ob ognju o pogledih vlade na vlogo visokega šolstva pri spodbujanju trajnostnega razvoja.

Forum je služil tudi kot pripravljalna platforma za pobude, ki naj bi se zagovarjale ali začele izvajati na vrhu prihodnosti leta 2024. Priporočila in strategije s foruma bi se lahko uporabile pri oblikovanju politike in prakse ter oblikovanju zagovorniških prizadevanj in akcijskih načrtov za trajnostni razvoj v visokem šolstvu.

Ključna sporočila in akcijske točke

1. Vloga visokega šolstva pri spodbujanju trajnostnega razvoja

- **Ključno sporočilo:** Sporočilo: Univerze imajo ključno vlogo pri reševanju svetovnih izzivov, kot so revščina, neenakost in podnebne spremembe. So ključne gonilne sile raziskav, izobraževanja in političnih inovacij, ki so bistvene za doseganje ciljev trajnostnega razvoja.
- **Ukrep:** Visokošolske ustanove morajo prevzeti **aktivistično vlogo pri** spodbujanju trajnostnega razvoja z inovativnimi raziskavami, partnerstvi in etičnim vodenjem.

2. Pospeševanje napredka pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja

- **Ključno sporočilo:** Zadnje poročilo o napredku ciljev trajnostnega razvoja kaže, da je le 17 % ciljev trajnostnega razvoja na pravi poti, kar kaže na nujnost pospešitve.

- **Ukrep:** visokošolski zavodi morajo hitreje in bolj sodelovati pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja, pri čemer se morajo osredotočiti na pripravo **izvedljivih priporočil**, ki bodo podlaga za politiko in prakso na področju izobraževanja in trajnosti.

3. Izkoriščanje tehnologije, zlasti umetne inteligence

- **Ključno sporočilo:** UI ima transformativni potencial za izobraževanje in trajnostni razvoj, vendar jo je treba vključiti odgovorno, obravnavati etična tveganja in zagotoviti enakopraven dostop.
- **Točka ukrepa:** visokošolski zavodi bi morali voditi odgovorno uporabo **umetne inteligence in novih tehnologij za** spodbujanje vključujočega in pravičnega dostopa do izobraževanja ter se pri tem osredotočiti na okvire upravljanja in globalno sodelovanje.

4. Medsektorsko sodelovanje in partnerstva

- **Ključno sporočilo:** Partnerstva med univerzami, vladami, zasebnim sektorjem in civilno družbo so ključna za pospeševanje trajnostnega razvoja.
- **Točka ukrepanja:** Spodbujanje **partnerstev z več zainteresiranimi stranmi**, ki združujejo akademske kroge, industrijo in oblikovalce politik za reševanje skupnih izzivov. Spodbujajte skupne projekte in **platforme za izmenjavo znanja**.

5. Obravnavanje globalnih neenakosti

- **Ključno sporočilo:** Sporočilo: Med svetovnim severom in jugom še vedno obstajajo velike razlike v dostopu do izobraževanja in virov, ki jih še povečujejo podnebne spremembe in gospodarske razlike.
- **Točka ukrepanja:** Za odpravo neenakosti v izobraževanju so potrebne svetovne finančne reforme in **mednarodno sodelovanje**. Države s srednjimi dohodki in majhne otoške države v razvoju potrebujejo dostop do ugodnega financiranja, da bi povečale odpornost in vlagale v dolgoročni razvoj izobraževanja.

6. Vključevanje učencev in vodenje mladih

- **Ključno sporočilo:** Študenti so v ospredju trajnostnih pobud in jih je treba dejavno vključiti v procese odločanja. Pomembno je, da se študentom omogoči, da vodijo prizadevanja za trajnostni razvoj.
- **Ukrep:** Visokošolski zavodi bi morali ustanoviti **akcijske skupine, ki jih vodijo študenti**, in tako zagotoviti, da bodo vodstvo in glas mladih osrednjega pomena pri oblikovanju prihodnjih izobraževalnih sistemov in trajnostnih rešitev.

7. Metrike trajnostnega razvoja in odgovornost

- **Ključno sporočilo:** Sporočilo: Kazalniki trajnostnega razvoja na univerzitetnih lestvicah postajajo močno orodje, s katerim se od institucij zahteva odgovornost za njihov prispevek k ciljem trajnostnega razvoja.
- **Točka ukrepanja:** Spodbujanje večjega **vključevanja kazalnikov trajnosti** v svetovne univerzitetne lestvice, da bi zagotovili, da trajnost postane osrednji vidik ocenjevanja uspešnosti visokega šolstva.

8. Osredotočenost na zelena delovna mesta in razvoj delovne sile

- **Ključno sporočilo:** Sporočilo: Globalni prehod na zeleno gospodarstvo zahteva razvoj delovne sile, ki izobraževanje usklajuje z zelenimi delovnimi trgi.
- **Točka ukrepanja:** Razviti **izobraževalne programe za zelena delovna mesta in nabor orodij za delovno silo**, da bi izpolnili nacionalne podnebne zaveze in podprli zaposlovanje mladih v trajnostnih panogah.

9. Krepitev odpornosti v ranljivih regijah

- **Ključno sporočilo:** Države, kot je Jamajka, se zaradi podnebnih sprememb soočajo z nesorazmernimi izzivi, ki vplivajo tako na njihove izobraževalne sisteme kot na širšo družbeno infrastrukturo.
- **Ukrep:** Visokošolske ustanove v majhnih otoških razvojnih državah in drugih ranljivih regijah se morajo osredotočiti **na programe za krepitev odpornosti**, kot je jamajški Globalni center za odpornost turizma, ter izkoristiti mednarodna partnerstva za reševanje lokalnih in globalnih izzivov.

10. Podpiranje vključevanja politike in raziskav

- **Ključno sporočilo:** Univerze imajo ključno vlogo pri vplivanju na javno politiko in zagotavljanju na raziskavah temelječih rešitev za globalne izzive.
- **Točka ukrepanja:** Krepitev **raziskav, pomembnih za politiko**, na visokošolskih zavodih, s čimer se zagotovi, da univerze dejavno prispevajo k razpravam o javni politiki in sprejemanju odločitev o trajnostnih vprašanjih.

11. Zavezanost k enakosti in etičnemu vodenju

- **Ključno sporočilo:** Univerze morajo prevzeti odgovornost, da delujejo kot etični voditelji, in zagotoviti, da so enakost, vključenost in socialna pravičnost prednostne naloge v izobraževanju in trajnostnih pobudah.
- **Točka ukrepanja:** V izobraževalne okvire vključite **pravičnost in etiko** ter zagotovite, da bodo pri oblikovanju strategij trajnostnega razvoja slišani in vključeni vsi glasovi, zlasti tisti iz manj zastopanih skupnosti.

12. Digitalna preobrazba in vključenost

- **Ključno sporočilo:** Digitalna infrastruktura je bistvenega pomena za spodbujanje izobraževanja in trajnosti, zlasti v času krize, kot je pandemija COVID-19.
- **Ukrep:** Vlaganje v **digitalno preobrazbo** v vseh visokošolskih zavodih za zagotavljanje stalnega učenja, inovacij in globalnega sodelovanja. Odpravite digitalni razkorak, da bo izobraževanje dostopno vsem učencem, zlasti v regijah z omejenimi možnostmi.

13. V ukrepanje usmerjeno spremljanje in izvajanje

- **Ključno sporočilo:** Sporočilo: Poleg dialoga je potrebno nadaljnje ukrepanje, usmerjeno v izvajanje idej, o katerih se razpravlja na svetovnih forumih.

- **Točka ukrepanja:** zavezati se h konkretnim **nadaljnjim ukrepom** in stalnemu dialogu med univerzami, vladami in mednarodnimi organizacijami, da bi zagotovili, da bo imelo izobraževanje ključno vlogo pri uresničevanju Agende 2030 in naprej.

Z upoštevanjem teh ključnih sporočil in akcijskih točk lahko visokošolske institucije okrepijo svojo vlogo pri oblikovanju bolj trajnostne, pravične in odporne trajnostne prihodnosti.

Seje

Začetni segment

Globalni forum HESI 2024 se je začel s pronicljivimi pripombami ključnih govornikov, ki so poudarili ključno vlogo visokega šolstva pri trajnostnem razvoju in reševanju globalnih izzivov. Vsak govornik je izpostavil inovativne rešitve in vlogo tehnologije, zlasti umetne inteligence, pri oblikovanju prihodnosti izobraževanja in trajnosti.

Lotta Tähtinen, vodja oddelka za stike z javnostjo in partnerstva, Oddelek za cilje trajnostnega razvoja, UN DESA, je pozdravila udeležence in poudarila pomen pobude za trajnostno visoko šolstvo (HESI) pri združevanju svetovne visokošolske skupnosti za spodbujanje napredka pri ciljih trajnostnega razvoja. Razmišljala je o mračnih ugotovitvah zadnjega poročila o napredku pri ciljih trajnostnega razvoja, pri čemer je opozorila, da je le 17 % ciljev trajnostnega razvoja na pravi poti, in pozvala visokošolske ustanove, naj pospešijo svoja prizadevanja. Tähtinenova je forum pozvala k oblikovanju izvedljivih priporočil, ki bodo lahko podlaga za politiko in prakso ter bodo z izobraževanjem, raziskavami in zagovorništvom prispevala k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja. Poudarila je vlogo univerz kot katalizatorjev inovacij in sprememb, zlasti v luči globalnih neenakosti, okoljskih kriz in gospodarskih izzivov.

Shen Xiaomeng, prorektorica za Evropo in direktorica Inštituta za okolje in človekovo varnost Univerze Združenih narodov, je razpravljala o transformativnem potencialu umetne inteligence za trajnostni razvoj ter etičnih in okoljskih izzivih, ki jih ta prinaša. Poudarila je, da morajo visokošolske ustanove prevzeti vodilno vlogo pri odgovornem raziskovanju aplikacij UI na področjih, kot so optimizacija energije, napovedovanje podnebja in pravičen dostop do izobraževanja. Shen je napovedala ustanovitev akcijske skupine za prihodnost visokega šolstva in umetno inteligenco v okviru HESI, katere cilj je vzpostaviti bazo znanja o priložnostih in tveganjih UI v trajnostnem razvoju ter spodbujati sodelovanje med subjekti ZN, akademskimi krogi in globalnimi mrežami. Poudarila je tudi pomen čezmejnega sodelovanja pri razvoju potenciala umetne inteligence za reševanje globalnih izzivov, pri čemer ima univerza Združenih narodov osrednjo vlogo z različnimi izobraževalnimi in raziskovalnimi pobudami.

Bosen Lily Liu, UNESCO IESALC (v imenu Francesca Pedra, direktorja UNESCO IESALC), je poudarila ključno vlogo visokega šolstva pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in odpravljanju svetovnih razlik v tehnološki pripravljenosti. Izpostavila je priložnosti, ki jih umetna inteligenca predstavlja za preoblikovanje izobraževanja, vendar je opozorila tudi na potrebo po odgovornem in etičnem vključevanju umetne inteligence v izobraževalne sisteme. Liu je spregovorila o prizadevanjih Unescovega centra IESALC pri spodbujanju upravljanja UI, vključno z okviri, namenjenimi premoščanju tehnološkega razkoraka in podpiranju pravičnega dostopa do digitalnih orodij v izobraževanju. Poudarila je pomen spodbujanja sodelovanja med visokošolskimi ustanovami in oblikovalci politik, da bi zagotovili, da se umetna inteligenca in druge tehnologije uporabljajo na način, ki koristi vsem učečim se, zlasti v regijah s slabšim dostopom.

Sir Hillary Beckles, prorektor Univerze Zahodne Indije (prek video sporočila), je imel spodbuden govor o ključni vlogi univerz kot nosilcev sprememb na področju trajnostnega razvoja. Cilje trajnostnega razvoja je opredelil kot "rešilno bilko" za visokošolske ustanove in jih pozval, naj prevzamejo vlogo aktivista pri reševanju ključnih vprašanj, kot so revščina, varnost preskrbe s hrano, podnebne spremembe in neenakost. Sir Beckles je predstavil Mednarodno šolo za razvojno pravičnost Univerze Zahodne Indije, ki se osredotoča na ponudbo spletnih magistrskih programov, posvečenih ciljem trajnostnega razvoja. Poudaril je, da morajo univerze dati prednost etičnemu vodenju, priznati svojo zgodovinsko vlogo pri globalnih krivicah in dejavno sodelovati pri iskanju rešitev za današnje najbolj pereče izzive. Sir Beckles je pozval univerze, naj se s partnerstvi in sodelovanjem povežejo in pripravijo inovativne raziskave, metodologije poučevanja in strategije zagovorništva, ki podpirajo trajnostni razvoj.

Vsi govorniki so poudarili, da je treba izkoristiti potencial visokega šolstva za reševanje globalnih izzivov, zlasti s sodelovanjem, inovacijami in odgovorno uporabo nastajajočih tehnologij, kot je umetna inteligenca. Njihova spoznanja so postavila temelje za nadaljnje razprave o tem, kako lahko univerze prevzamejo vodilno vlogo pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja ter spodbujanju bolj trajnostne in pravične prihodnosti.

Session 1 - Inovativne visokošolske pobude za trajnostni razvoj

Na seji "**Kicking it off - inovativne visokošolske pobude za trajnostni razvoj**", ki jo je vodil **Jean-Christophe Carteron**, so različni voditelji in inovatorji predstavili projekte, ki so v skladu s cilji trajnostnega razvoja. Ta seja je poudarila transformativni potencial nastajajočih tehnologij, zlasti umetne inteligence, pri spodbujanju trajnosti v visokošolskih ustanovah. Segment je poudaril tudi pomen sodelovanja in pokazal, kako lahko kolektivno delovanje okrepi učinek in spodbudi globalni napredek pri doseganju trajnosti.

Paulo Speroni, vodja oddelka za strategijo, upravljanje in inovacije pri organizaciji Principles for Responsible Management Education, je najprej predstavil delo **študentske akcijske skupine HESI**, ki si prizadeva za spodbujanje študentov k trajnostnim praksam v visokošolskih ustanovah. Gospod Speroni je poudaril pomen vodstva študentov pri oblikovanju prihodnosti izobraževanja in poudaril, da so današnji študenti že v ospredju pri spodbujanju trajnosti. Govoril je o delu skupine pri vzpostavljanju globalne mreže študentskih pobudnikov sprememb, spodbujanju sodelovanja in zagotavljanju, da bo glas študentov ostal v središču procesov odločanja v visokem šolstvu. Z organizacijo svojih prizadevanj v podskupine, ki se osredotočajo na razvoj mreže, zagovorništvo in izmenjavo znanja, je akcijski skupini uspelo ustvariti platformo za pobude pod vodstvom študentov, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju na svetovni ravni.

Nato je **Duncan Ross** iz podjetja Times Higher Education spregovoril o **akcijski skupini za razvrščanje, ocenjevanje in vrednotenje**. Ross je opozoril na vse večji pomen kazalnikov trajnosti na svetovnih univerzitetnih lestvicah in pojasnil, kako te ocene vse bolj vplivajo na institucionalne politike in prakse. Poudaril je, da si akcijska skupina prizadeva povezati ključne agencije za razvrščanje in univerze, da bi skupaj okrepili vlogo trajnosti pri ocenjevanju visokošolskega izobraževanja. Ross je poudaril, da so te ocene, usmerjene v trajnostni razvoj, zdaj eden od največjih načinov, kako univerze prevzemajo odgovornost za svoj prispevek k ciljem trajnostnega razvoja. S sodelovanjem z mednarodnimi in nacionalnimi ocenjevalnimi organi si akcijska skupina prizadeva izboljšati vključevanje trajnosti v ocene uspešnosti, da bi ta postala osrednji vidik institucionalne odgovornosti.

Jonghwi Park, predstavnik Univerze Združenih narodov, je predstavila novoustanovljeno **akcijsko skupino za prihodnost visokega šolstva in umetno inteligenco**. Park je razpravljala o dvojni naravi umetne inteligence v visokem šolstvu, saj se zaveda njenega potenciala za revolucijo v učenju in trajnostnih praksah, hkrati pa priznava etična in družbena tveganja, ki jih predstavlja. Pojasnila je, da je cilj nove akcijske skupine raziskati, kako je mogoče umetno inteligenco izkoristiti za pospeševanje ciljev trajnostnega razvoja na univerzah, hkrati pa zmanjšati tveganja, povezana z njenim izvajanjem. Akcijska skupina se osredotoča na ustvarjanje na dokazih temelječih spoznanj in spodbujanje informiranih razprav o tem, kako je mogoče umetno inteligenco odgovorno vključiti v izobraževalne sisteme. Akcijska skupina upa, da bo s sodelovanjem z univerzami, subjekti ZN in strokovnjaki za trajnostni razvoj zagotovila smernice za uporabo UI za izboljšanje izobraževanja in spodbujanje trajnostnega razvoja.

Debra Rowe, predsednica ameriškega partnerstva za izobraževanje za trajnostni razvoj, je v video sporočilu spregovorila o dveh pomembnih akcijskih skupinah: **Izobraževanje za zelena delovna mesta in štipendiste SDG Publishers Compact Fellows**. Poudarila je, da je treba izobraževanje in poklicni razvoj nujno uskladiti s trgi zelenih delovnih mest, da bi izpolnili nacionalne podnebne zaveze. Akcijska skupina za zelena delovna mesta se v sodelovanju z UNEP osredotoča na razvoj virov, kot sta Globalne smernice za izobraževanje za zelena delovna mesta in nabor orodij za razvoj delovne sile. Medtem skupina SDG Publishers Compact Fellows sodeluje z akademskimi založniki in raziskovalci, da bi zagotovila, da so izobraževalne vsebine in raziskave usklajene s cilji trajnostnega razvoja. Rowe je poudaril, da je pomembno, da so rezultati raziskav dostopni praktikom in oblikovalcem politik, ter se zavzel za bolj vključujoče in pravične pristope k trajnostnemu izobraževanju.

Aurelien Decamps, soustanovitelj gibanja Sulitest, je predstavil Sulitestova prizadevanja za razširjanje trajnostne pismenosti z digitalnimi ocenami. Decamps je pojasnil, da **TASC (Test for the Assessment of Sustainability Knowledge)**, Sulitestovo vodilno orodje, pomaga univerzam meriti razumevanje trajnosti in ciljev trajnostnega razvoja pri študentih. Ti podatki institucijam omogočajo sprejemanje informiranih odločitev o spremembah učnih načrtov in spremljanje napredka njihovih trajnostnih pobud. Poudaril je, da je sodelovanje v središču Sulitestovega poslanstva, saj deležniki iz akademskih krogov, nevladnih organizacij in strokovnih mrež sodelujejo, da bi zagotovili ustreznost svojih orodij. Decamps je opozoril, da imajo številne univerze prvake, ki vodijo ta prizadevanja, cilj pa je spodbujati kulturo trajnostne pismenosti v vseh institucijah, kar bo spodbudilo skupni napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja.

Quinn Runkle iz organizacije SOS-UK je predstavila več pomembnih pobud, med drugim **dogovor o ciljih trajnostnega razvoja, mednarodne nagrade za zelene obleke in kampanjo Race to Zero**. Runkle je razpravljala o tem, kako te pobude pomagajo univerzam, da se zavežejo k ambicioznim trajnostnim ciljem in sprejmejo oprijemljive ukrepe za njihovo uresničitev. **Dogovor o ciljih trajnostnega razvoja** je združil več kot 2 700 institucij po vsem svetu, da bi cilje trajnostnega razvoja vključile v svoje delo, **mednarodne nagrade Green Gown Awards** pa slavijo izjemne trajnostne pobude univerz in visokih šol. Gospa Runkle je poudarila, da **kampanja Race to Zero** spodbuja univerze, da se zavežejo k ničelnim neto emisijam, pri čemer morajo institucije v 12 mesecih po podpisu pripraviti akcijske načrte in o njih poročati. Člane HESI in druge zainteresirane strani je spodbudila, naj podprejo te pobude, jih delijo s svojimi mrežami in povečajo njihov vpliv.

Victoria Galán-Muros iz Unescovega centra IESALC je predstavila novo **orodje za vrednotenje trajnostnega razvoja visokošolskih institucij (SET4HED)**. To orodje, razvito v sodelovanju z agencijami ZN, zagotavlja celovit okvir za univerze, da ocenijo svoj prispevek k ciljem trajnostnega razvoja v različnih razsežnostih, vključno s poučevanjem, raziskavami in upravljanjem. Galán-Muros je pojasnil, da je orodje zasnovano tako, da je dostopno, odprto in prilagodljivo, kar institucijam omogoča, da svoje ocene prilagodijo svojim posebnim okoliščinam. SET za visokošolske ustanove univerzam omogoča, da

s 400 kazalniki iz 17 ciljev trajnostnega razvoja, kar jim omogoča, da sami začrtajo svojo pot do trajnosti, hkrati pa jim ponuja pregleden in longitudinalen model ocenjevanja. Galán-Muros je poudarila, da je pomembno, da so takšna orodja na voljo univerzam po vsem svetu, da bi lahko več institucij dejavno prispevalo k trajnostnemu razvoju.

Jayashri Wyatt, vodja oddelka za izobraževanje na Oddelku ZN za globalne komunikacije, je sejo zaključila z razpravo o **centrih Združenih narodov za akademski vpliv na cilje trajnostnega razvoja**. Poudarila je ključno vlogo, ki jo imajo univerze kot središča ciljev trajnostnega razvoja, saj služijo kot vzor inovacij in vodstva pri uresničevanju globalnih ciljev. Wyattova je delila primere uspešnih partnerstev med UNAI in univerzami, ki so privedla do vplivnih projektov, kot so pobude za vodenje študentov in sodelovanje z globalnimi organizacijami pri reševanju perečih izzivov, kot so podnebne spremembe in neenakost. Poudarila je, da imajo študenti, profesorji in vodstvo univerz pomembno vlogo pri doseganju merljivih sprememb pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in da je mreža UNAI zavezana podpirati ta prizadevanja s svojim stalnim sodelovanjem z visokošolskimi ustanovami.

Ta dinamična seja je poudarila močno vlogo visokega šolstva pri spodbujanju trajnosti in inovacij. Govorniki so skupaj poudarili pomen sodelovanja, potencial nastajajočih tehnologij, kot je umetna inteligenca, in potrebo po pogumnem ukrepanju univerz pri prispevanju k ciljem trajnostnega razvoja. S spodbujanjem partnerstev med institucijami, sektorji in geografskimi območji te pobude dokazujejo sposobnost visokega šolstva, da vodi globalno agendo trajnostnega razvoja.

2. zasedanje - panel z več zainteresiranimi stranmi: Prihodnost visokega šolstva: povezovanje izobraževanja, inovacij in trajnostnega razvoja

Panel z več deležniki z naslovom "**Integracija izobraževanja, inovacij in trajnostnega razvoja v prihodnosti visokega šolstva**", ki ga je vodila **gospa Bosen Lily Liu** iz Unesco IESALC, je obravnaval ključna vprašanja o tem, kako lahko visokošolske ustanove vključijo nove tehnologije, kot je umetna inteligenca, za doseganje ciljev trajnostnega razvoja in spodbujanje trajnosti. Vsak govornik je delil vpogled v inovativne prakse poučevanja, partnerstva in svoje vizije za prihodnost visokega šolstva.

Miki Sugimura, Unescova katedra za izobraževanje za človekovo dostojanstvo, mir in trajnostni razvoj z **Univerze Sophia (Japonska)**, je poudarila, da morajo visokošolske ustanove v svoje učne načrte vključiti transdisciplinarne pristope, da bi se spoprijele s kompleksnimi izzivi trajnostnega razvoja. Poudarila je, da bi moral biti cilj trajnostnega razvoja 4.7, ki poziva k izobraževanju za trajnostni razvoj in globalno državljanstvo, vodilni okvir za preoblikovanje izobraževanja, da bi postalo bolj vključujoče, pravično in kakovostno. Kot model za spodbujanje interdisciplinarnega sodelovanja je izpostavila delo **ProSPER.Net**, mreže 55 vodilnih univerz v azijsko-pacifiški regiji, ki spodbujajo trajnostni razvoj z raziskavami in izobraževanjem. Poleg tega je Sugimura poudarila pomen vključevanja inovativnih učnih metod, ki se osredotočajo na izobraževanje, temelječe na kompetencah, ter spodbujajo študente, da postanejo ustvarjalni reševalci problemov in voditelji na področju trajnosti. Omenila je pobude, kot je **univerzitetna platforma SDG** na Japonskem, ki omogoča izmenjavo najboljših praks med univerzami, ter sodelovanje z regionalnimi mrežami, kot je **UMAP** (University Mobility in Asia and the Pacific), za spodbujanje izmenjave študentov in raziskav.

Gbemi Disu, **podpredsednica Univerze Northeastern (ZDA)**, je predstavila poudarek Univerze Northeastern na **izkustvenem učenju**, ki je ključno gonilo vključevanja trajnosti v visokošolsko izobraževanje. Dolgoletni pristop univerze Northeastern, ki združuje izobraževanje v razredu z izkušnjami iz resničnega sveta prek partnerstev z industrijami in skupnostmi, omogoča študentom, da pridobijo praktična znanja, ki so v skladu s cilji trajnostnega razvoja. Poudarila je univerzitetne programe **Impact Engines**,

interdisciplinarne raziskovalne skupine, ki se ukvarjajo z inovativnimi rešitvami za družbene izzive. Pomemben primer je partnerstvo Northeasterne z **mestom Boston**, ki je z uporabo umetne inteligence in podatkov razvilo ustrezen algoritem za zaposlovanje mladih, ki je omogočil zaposlitev več tisoč študentom. Govorila je tudi o tem, kako **interdisciplinarno izobraževanje** na univerzi Northeastern spodbuja študente k združevanju področij, kot sta gledališče in računalništvo, kar omogoča inovativno razmišljanje in reševanje problemov, s katerimi je mogoče obravnavati vprašanja trajnosti. Disu je poudarila pomen uporabe raziskav za **politična priporočila, ki temeljijo na dokazih**, in delila primere projektov, ki so imeli dejanske učinke, kot so pobude za odpravo neenakosti v kazenskem pravosodju.

Jennifer Milam, prorektorica za akademsko odličnost na Univerzi v Newcastlu (Avstralija), je razpravljala o tem, kako Univerza v Newcastlu vključuje trajnost v učne in raziskovalne programe ter poudarja, da sta pravičnost in vključenost osrednjega pomena za inovacije. Poudarila je pomen izkoriščanja **nastajajočih tehnologij**, kot je umetna inteligenca, za doseganje premalo zastopanih skupin prebivalstva in reševanje trajnostnih izzivov v različnih skupnostih. Eden od primerov, ki jih je predstavila, je bil **Globalni center za radiološko onkologijo**, ki uporablja napredno tehnologijo za usposabljanje radioloških onkologov ne le v Avstraliji, temveč tudi v državah, kot je Vietnam, kar kaže na potencial univerz za razširitev njihovega strokovnega znanja po vsem svetu. Poleg tega je univerzitetni **program usposabljanja za ravnanje z odpadki** na Pacifiku, ki ga je razvila v sodelovanju z lokalnimi vladami, primer, kako lahko univerze uporabljajo tehnologijo za izvajanje virtualnega usposabljanja in krepitev trajnostnih praks. Milam je poudarila, da morajo univerze zmanjšati ovire pri izobraževanju in zagotoviti, da bodo različni glasovi, zlasti žensk in premalo zastopanih skupin na področju STEM, vključeni v procese odločanja, ki oblikujejo prihodnost inovacij in trajnosti.

Arturo Condo, predsednik Univerze EARTH (Kostarika), je predstavil poudarek Univerze EARTH na **kmetijski trajnosti** in vlogo visokošolskih ustanov pri spodbujanju trajnostnega razvoja na globalnem jugu. Govoril je o **globalni koaliciji univerz**, ki združuje univerze z vsega sveta za sodelovanje pri projektih, povezanih s cilji trajnostnega razvoja, in poudaril pomen preseganja preprostih izmenjav za sooblikovanje programov in izvajanje aplikativnih raziskav, ki obravnavajo lokalne razmere. Ena od ključnih pobud je bil projekt sodelovanja med univerzami v Latinski Ameriki, Afriki in ZDA, osredotočen na **cilj trajnostnega razvoja 2: nič lakote**, v okviru katerega študenti sodelujejo prek meja, da bi razvili rešitve za prehransko varnost. Condo je izpostavil tudi partnerstva univerze EARTH s tehničnimi srednjimi šolami v Kostariki, kjer pomagajo razvijati celovit učni načrt, ki vključuje podjetništvo, vodenje in ustrezno tehnologijo ter spodbuja inovacije na najnižji ravni. Poudaril je pomen **sodelovanja jug-jug** in povabil druge univerze k sodelovanju pri poglobljanju partnerstev za reševanje globalnih izzivov.

Kevin Hall, predsednik Univerze v Viktoriji (Kanada), je razpravjal o tem, kako **Univerza v Viktoriji** uporablja koncept "**kampus kot živega laboratorija**" za vključevanje trajnosti v delovanje, raziskave in poučevanje univerze. Poudaril je vlogo **domorodnega znanja** pri usmerjanju trajnostnih praks na kampusu, kot je obnavljanje naravnih krajin, in izpostavil, kako domorodni pristopi k trajnosti ponujajo dragocene izkušnje za univerzo in širšo družbo. Gospod Hall je predstavil primere, kako študenti sodelujejo pri uporabi umetne inteligence in analize podatkov za spremljanje in izboljševanje **nabavnih politik** univerze, s čimer zagotavljajo njihovo skladnost s cilji trajnostnega razvoja. Omenil je tudi vključevanje študentov v sisteme za upravljanje energije v kampusu, kjer pridobivajo praktične izkušnje s trajnostnimi energetske rešitvami. **Politika odgovornega vlaganja** univerze je še eno področje, na katerem študenti sodelujejo z upravo, da bi raziskali vpliv trajnostnih naložb. Hall je še poudaril, da morajo univerze postati **središča inovacij**,

povezovanje študentov, fakultete in širše skupnosti za sodelovanje pri reševanju izzivov trajnostnega razvoja.

Mohammed Alshehri, prorektor za podiplomski študij in znanstvene raziskave na Univerzi Majmaah (Savdska Arabija), je predstavil prizadevanja Univerze Majmaah, da bi v svoje programe trajnostnega razvoja vključila **izobraževalne dosežke, ki jih poganja umetna inteligenca**. Z vključevanjem umetne inteligence v predmete, povezane s trajnostnim razvojem, univerza spodbuja študente k uporabi analize podatkov in napovednega modeliranja za reševanje okoljskih in družbenih izzivov. Poudaril je pomen **izkustvenega učenja**, pri katerem študenti uporabljajo orodja UI pri projektih iz resničnega sveta, kot sta upravljanje virov in spremljanje okolja, da bi razvili praktične rešitve, usklajene s cilji trajnostnega razvoja. Partnerstva univerze Majmaah z organizacijami, kot sta **UNITAR in United Nations Academic Impact**, so omogočila skupne projekte in skupne raziskovalne pobude, ki krepijo vlogo univerze pri spodbujanju trajnosti. Alshehri je poudaril pomen spodbujanja kulture **tehnološke pismenosti in inovacij**, ki študentom omogoča, da so vodilni pri uporabi umetne inteligence za ustvarjanje bolj trajnostne in vključujoče družbe.

Lydia Logan, podpredsednica za globalno izobraževanje in razvoj delovne sile ter družbeno odgovornost pri podjetju IBM (ZDA), je govorila o **IBM-ovem programu SkillsBuild**, ki v sodelovanju z univerzami in vladami po vsem svetu zagotavlja brezplačno tehnološko usposabljanje na področjih, kot so umetna inteligenca, kibernetska varnost in trajnost. Poudarila je pomen **javno-zasebnih partnerstev** pri odpravljanju globalnega pomanjkanja znanja in spretnosti ter pripravi študentov na delovno silo prihodnosti. IBM-ove pobude vključujejo zagotavljanje **digitalnih poverilnic, ki jih priznavajo delodajalci**, kar študentom omogoča pridobivanje oprijemljivih znanj, ki vodijo do priložnosti za zaposlitev. Gospa Logan je poudarila tudi IBM-ovo zavezanost **k etični umetni inteligenci** in navedla njihovo zavezo, da bodo do leta 2025 na področju umetne inteligence in trajnostnega razvoja usposobili 1 milijon žensk in deklet v azijsko-pacifiški regiji, s poudarkom na odpravljanju vrzeli med spoloma na področju tehnologije. Poudarila je, da morajo univerze sodelovati z industrijo, da bi **demokratizirale dostop** do vrhunske tehnologije in zagotovile, da bodo študenti iz različnih okolij opremljeni z veščinami, potrebnimi za prispevanje k trajnostnemu razvoju.

Zamzam Ibrahim, direktorica organizacije SOS-International (Somalija), aktivistka za podnebno pravičnost in zagovornica vključevanja mladih, je poudarila vlogo **organizacij civilne družbe** pri vzpostavljanju partnerstev z univerzami za spodbujanje trajnosti. Poudarila je, da so za resnične izzive na področju trajnosti potrebne vključujoče, **soustvarjalne raziskave**, ki v ospredje postavljajo mlade in civilno družbo. Ibrahimova je povedala, kako **SOS-International** sodeluje s **Times Higher Education** in **UNEP** pri pobudah, kot je **pakt za zelena delovna mesta za mlade**, katerega cilj je ustvariti priložnosti za mlade v zelenem gospodarstvu. Poudarila je, kako pomembno je zagotoviti, da trajnostni projekti temeljijo na **enakosti in socialni pravičnosti**, zlasti pri obravnavi strukturnih neenakosti, ki vplivajo na marginalizirane skupnosti. Ibrahimova je pozvala k **financiranju in mobilizaciji virov** za podporo projektom sodelovanja med univerzami, mladinskimi organizacijami in civilno družbo, s čimer bi zagotovili, da bi bila zelena delovna mesta in izobraževanje o trajnosti dostopna vsem.

Krishna Kishore Pandalaneni (Indija), akademski predsednik študentskega združenja SIPA, je predstavil **študentski pogled na pomen odpravljanja neenakosti v izobraževanju**. Poudaril je, da morajo visokošolske institucije zagotoviti, da **inovacije koristijo različnim skupinam**, ne pa da povečujejo obstoječe neenakosti. Izrazil je zaskrbljenost zaradi stroškov nastajajočih tehnologij, kot je umetna inteligenca, in tega, da je dostop do teh orodij pogosto omejen na privilegirane skupine. Pandalaneni je pozval k močnejšim mehanizmom za **krepitev glasov študentov** in njihovo vključevanje v procese odločanja, povezane s trajnostjo in inovacijami. Univerze je pozval, naj sprejmejo ukrepe za zmanjšanje bremena inovacij za študente, zlasti tiste iz prikrajšanih okolij, in zagotovijo, da bo visoko šolstvo prispevalo k **socialni pravičnosti in enakosti**.

Zaključek:

Panel se je zaključil s soglasjem o potrebi po partnerstvih **med** univerzami, industrijo, vlado in civilno družbo za spodbujanje trajnostnega razvoja in inovacij v visokem šolstvu. Govorniki so poudarili pomen **vključujočih, interdisciplinarnih pristopov**, vlogo **nastajajočih tehnologij, kot je umetna inteligenca**, in potrebo po **izobraževanju, osredotočenem na študente**, da se zagotovi, da pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja nihče ne bo zaostajal. Vsak govornik je poudaril ključno vlogo, ki jo imajo univerze pri oblikovanju prihodnosti trajnostnega razvoja, in nujnost sodelovanja za doseganje transformativnih sprememb.

3. zasedanje - Pogledi vlad na vlogo visokega šolstva pri oblikovanju trajnostnega razvoja

Srečanje z naslovom "**Klepet ob ognju: Brian Christopher Manley Wallace**, stalni predstavnik Jamajke pri ZN, in **Abdulaziz Alwasil**, stalni predstavnik Savdske Arabije pri ZN. V razpravi, ki jo je vodil **Alex Mejia**, direktor oddelka UNITAR, je bilo obravnavano, kako lahko visokošolske ustanove igrajo ključno vlogo pri pospeševanju trajnostnega razvoja, tako na svetovni ravni kot v nacionalnih okvirih.

Alex Mejia je uvodoma poudaril ključno vlogo univerz pri oblikovanju prihodnosti trajnostnega razvoja. Opozoril je, da imajo univerze edinstveno sposobnost, da izobražujejo in navdihujejo naslednjo generacijo voditeljev. Vendar pa je izpostavil tudi še vedno trajajočo ločnico med svetovnim severom in jugom glede dostopa do izobraževanja in virov ter poudaril potrebo po večjem sodelovanju. Mejia je poudaril pomen pospeševanja napredka pri uresničevanju Agende 2030 in pozval univerze, naj prevzamejo dejavnejšo vlogo pri oblikovanju razvojne agende po letu 2030.

Brian Wallace z Jamajke se je osredotočil na posebne izzive, s katerimi se soočajo majhne otoške države v razvoju, kot je Jamajka, ki jih podnebne spremembe nesorazmerno prizadenejo. Pojasnil je, da so naravne nesreče, kot so orkani, močno prizadele jamajški izobraževalni sistem in druge vidike njegove infrastrukture. Wallace je na primer omenil, da je nedavni orkan Beryl v 48 urah povzročil za 800 milijonov dolarjev škode in močno oviral izobraževalni sektor. Poudaril je, da to kaže na eksistenčno grožnjo, ki jo podnebne spremembe predstavljajo za vse vidike življenja v majhnih otoških razvojnih otokih, vključno z izobraževanjem.

Veleposlanik Wallace je razmišljal tudi o osebni in družbeni preobrazbi, ki jo ima izobraževanje, in povedal, kako je njegova družina z izobraževanjem iz revščine prišla do priložnosti. Poudaril je, da je izobraževanje na Jamajki že dolgo orodje za socialno mobilnost, vendar se male otoške razvojne države soočajo s posebnimi izzivi pri dostopu do finančnih sredstev, potrebnih za naložbe v izobraževanje. Wallace se je zavzel za okrepljeno mednarodno sodelovanje, vključno z reformami svetovnega finančnega sistema, ki bi državam s srednjimi dohodki, kot je Jamajka, omogočile dostop do ugodnega financiranja, kar bi jim omogočilo vlaganje v dolgoročne cilje trajnostnega razvoja.

Veleposlanik Wallace je še poudaril inovativni pristop Jamajke k povečanju odpornosti v turističnem sektorju. Govoril je o ustanovitvi **globalnega centra za odpornost turizma in krizno upravljanje** na Univerzi Zahodne Indije, katerega namen je pomagati svetovni turistični industriji pri pripravi na motnje, kot so pandemije in naravne nesreče, ter pri okrevanju po njih. Ta pobuda se je že razširila na druge države, kar dokazuje, kako lahko univerze v malih otoških razvojnih državah prevzamejo vodilno vlogo pri razvoju globalno pomembnih rešitev.

Abdulaziz Alwasil iz Savdske Arabije se je osredotočil na širšo globalno vlogo, ki jo lahko imajo visokošolske ustanove pri podpiranju trajnostnega razvoja. Poudaril je, da univerze niso le prostori za akademsko učenje, temveč ključni partnerji v globalnem razvoju, saj lahko spodbujajo inovacije, raziskave in oblikovanje politik. Opozoril je, da je na svetovni ravni v visokošolske ustanove vpisanih približno 254 milijonov študentov, kar predstavlja pomembno potencialno silo za pozitivne spremembe.

Veleposlanik Alwasil je predstavil pomembne naložbe Savdske Arabije v izobraževanje, zlasti na področju digitalne preobrazbe in partnerstev s svetovnimi univerzami. Navedel je tudi **štipendijske programe Kraljevine**, ki so več sto tisoč savdskih študentov poslali na študij v tujino v več kot 50 držav. Ta program je pomagal ustvariti globalno izobraženo delovno silo, ki prispeva k nacionalnemu in mednarodnemu razvoju. Poudaril je tudi pomen **digitalne infrastrukture**, ki je Savdski Arabiji med pandemijo COVID-19 omogočila nemoteno nadaljevanje izobraževanja, medtem ko so imele številne druge države težave zaradi pomanjkanja digitalizacije.

Poleg teh prizadevanj je veleposlanik Alwasil poudaril vlogo partnerstev med univerzami, industrijo in vlado pri spodbujanju inovacij in izpolnjevanju potreb trga. Omenil je **pobudo** Savdske Arabije **za raziskovalno in industrijsko partnerstvo**, ki je vzpostavila več kot 50 partnerstev med univerzami in podjetji za spodbujanje prenosa tehnologije in gospodarskega razvoja. Pojasnil je, da so ta partnerstva ključna za krepitev gospodarstva in trajnostnega razvoja v Kraljevini in širše.

Oba veleposlanika sta se ves čas zasedanja strinjala, da je pomembno **sodelovanje in partnerstvo** med univerzami in različnimi sektorji, vključno z vladami, industrijo in civilno družbo. Poudarila sta, da imajo univerze lahko ključno vlogo ne le pri izobraževanju prihodnjih voditeljev, temveč tudi pri iskanju inovativnih rešitev za najbolj pereče svetovne izzive, kot so podnebne spremembe, revščina in neenakost.

Mejia je ob koncu zasedanja ponovno poudaril osrednjo vlogo univerz pri oblikovanju miselnosti prihodnjih generacij in vplivanju na oblikovanje globalne politike. Visokošolske ustanove je pozval, naj prevzamejo odgovornost za oblikovanje prihodnosti z raziskavami, inovacijami in sodelovanjem, zlasti v času pred prihajajočimi pomembnimi svetovnimi dogodki, kot sta **vrh prihodnosti leta 2024** in **vrh o financiranju razvoja leta 2025**. Poudaril je tudi pomen nadaljnjih ukrepov in stalnega dialoga med univerzami, vladami in mednarodnimi organizacijami, da bi zagotovili, da bo potencial visokega šolstva v celoti izkoriščen pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja.